צא: שתי מדות פרק עשירי מנחות

דאמר מר חטאת ואשם מנין ת"ל זבח. כפ' כל הפסולין (זבחים דף ל:). גבי נאכל ליום ולילה ונקוונטרס פירש בגזיר כפ' ג' מינין (דף מה:) גבי חטאת גזיר ואשמו: **אבל** היכא דחטאת לבפר ואשם להכשיר בעי תרי קראי. והא דלא מצעינן לן תרי קראי לחטאת ואשם של מצורע בפרק כל הפסולין (זבחים דף ל:). אלא נפקא לן מחד קרא כולהו חטאות ואשמות דעלכלים ליום ולילה היינו היכא דלא משגיגן להו מדין שאר חטאות ואשמות אבל הכא משגיגן להו דשאר חטאות ואשמות לא בעו נסכים והני בעו נסכים: **אימא** חטאת ואשם דנזיר. אחטאת ואשם דעלמא לא פרץ אלא מהני משום דאית בהו מנחה וגם דמו לנדבה דנזירות נדבה היא:

איל בכלל היה ולמה יצא. דכתיב ביה מנחתו ונסכו וא"מ והא דרשינן ליה בפ"ק דזבחים (דף ח.) וי"ל דהתם וי"ו קדיש ועביל פירשתי בפ' התכלת (דף מד:): **חמור** מן העיקר. דמעבר גופיה לא בעי נסכים: **דמייתי** ומתני. [פירש] נקוונט' מכיה נסכי איל ואומר אם איל הוא הרי נסכיו עמו ואם כבש הוא נסכים כשיעור כבש [3] נאין מוכה לו והשתא אם יהו נסכי נדבה שהרי מתנדב אדם נסכים בלא זבח ובפ"ק דמולין (דף כב.) הוסיף נקוונטרס אע"ג דתנן בפרק המנחות והנסכים (לקמן דף קד.) אין מתנדב לוג שניים וחמשה אלא שלשה שיהו קרויין נסכי כבש או ארבעה שקרויין נסכי איל או ששה הרחויין לפר הכא כי האי גוונא בהדי אחריני קרבי והא דאמרינן לקמן בגמרא (דף קד.) דהיכא דאייתי חמשה אי אמרת אין קבע לנסכים משיך ארבעה מיניהו דחזו לאיל ומקריב ואידך הוו נדבה ופי' שם בקונטרס נדבת נבור וימכר ויפלו דמיו לשופרות או יקרב הוא עצמו ויצטרף עם שני לוגין אחרים ויקרב לנסכי תמיד דהני נמי לנבור משמע דאותו לוג חמישי אינו קרב עם הארבעה לא דמי להכא דאע"ג דאם כבש הוא השלשה נאין מוכה לו והרגיעי ניתוסף עליהם שאני הכא דהא ארבעה מזו לאיל בעצמה וא"ת והא תניא בסוף כל התדיר (זבחים דף לא:): [3] יין כדברי רבי עקיבא לספלים כדברי רבי טרפון לאמים והשתא לרבי עקיבא ניחא אלא ל"ר טרפון דאמר לאמים הא לא ידע הי מיניהו נדבה דעביד לאמים וי"ל דבי קאמר רבי טרפון בכתם אבל במפרש לספלים מודה דלספלים ולענין המנחה מייתי שתי מנחות בשני כלים אחת של שני עשרונים לאיל וד' לוגין שמן ואחת של עשרון אחד לבכש ושלשה לוגין שמן והוא מדלא לחומתו ואידך נדבה ושתיהן אינן נקמלות דמתנדב אדם מנחת נסכים בכל יום ולא אפשר לערב כדתנן בתמיתין [4] אין מערבין נסכי כבשים בנסכי פרים ואילים: **תלמוד** לומר לשור האחד. ושור בן יומו קרוי שור [5] כדכתיב (ויקרא ח) שור לו כשב לו עז כי יולד:

[6] דאמר מר חטאת ואשם מנין תלמוד לומר זבח הני מילי היכא דתרוייהו כי הדדי נינהו אבל היכא דאשם להכשיר וחטאת לכפר בעינן תרי קראי זבח זו חטאת מצורע ואימא זו חטאת ואשם דנזיר לא סלקא דעתך דתניא [1] ומנחתם ונסכיהם בעולתו ובשלמיו הכתוב מדבר אתה אומר בעולתו ובשלמיו או אינו אלא אפילו חטאת ת"ל [2] ואת האיל יעשה זבח שלמים [6] ומנחתו ונסכו איל בכלל היה ולמה יצא להקיש אליו [3] מה איל מיוחד בא בנדר ונדבה אף כל בא בנדר ונדבה עולה זו עולת מצורע ואימא זו עולת יולדת אמר אביי עולת יולדת מסיפא דקרא נפקא דתניא רבי נתן אומר לכבש זו עולת יולדת [4] האחד זה אחד עשר של מעשר [5] [שקרב שלמים] [6] שלא מצינו לה בכל התורה [7] שיהא טפל חמור מן העיקר רבא אמר איזהו דבר שצריך שלשה רבויין הוי אומר זו מצורע [8] לאיל למה לי אמר רב ששת לרבות אילו של אהרן אילו של אהרן מבמועדיכם נפקא אהרן דתניא אמינא הני מילי דצבור אבל דיחיד לא ומאי שנא מעולת יולדת סלקא דעתך אמינא הני מילי דבר שאין קבוע לו זמן אבל דבר שקבוע לו זמן אימא לא קמ"ל או לאיל למה לי [9] לרבות את הפלגם הניחא ל"ר' יוחנן דאמר בריה הוא [10] דתנן [2] הקריבו מביא עליו נסכי איל ואינו עולה לו מזבחו [11] וא"ר יוחנן אי לאיל לרבות את הפלגם אלא לבר פדא דאמר מייתי ומתני דספיקא הוא אצטריך קרא לרבויי ספיקא [ודאי] לבר פדא קשיא [3] ככה יעשה לשור האחד או לאיל האחד או לשה בכבשים או בעזים לשור האחד מה ת"ל לפי שמצינו שחלק הכתוב בין נסכי איל לנסכי כבש יכול נחלק בין נסכי פר לנסכי [6] עגל [2] ת"ל לשור האחד או לאיל [1] מה ת"ל לפי שמצינו שחלק הכתוב בין נסכי בן שנה לנסכי בן שתים יכול נחלק בין נסכי בן שתים לנסכי בן שלש ת"ל [6] או לאיל האחד או לשה בכבשים מה ת"ל לפי שמצינו שחלק הכתוב בין נסכי כבש לנסכי איל יכול נחלק בין נסכי כבשה לנסכי [11] רחלה ת"ל לא לשה בכבשים או בעזים מה ת"ל לפי שמצינו שחלק הכתוב בין נסכי כבש לנסכי איל יכול נחלק בין נסכי גדי לנסכי שעיר תלמוד לומר או בעזים אמר רב פפא [6] בדיק לן רבא נסכי

דאמר מר. גבי מיר ולקח את שעיר רשע מזרו ונתן על האש אשר בתוך המזבח. אם היה מתיר אל הבשר אל תוך המזבח. אם כבש הוא יקדישו נכסיו הרחוקין לו והמותר יהו נדבה ואם לא [1] (לאו) אל היא הרי נסכיו דקסבר לאו בריה הוא אלא מיסתם אל אל מיסתם אל אל אל